

АЛЬТЕРНАТИВНА СИСТЕМА ВИРОБНИЦТВА ОВОЧІВ

У сучасних умовах овочі переважно вирощують за інтенсивних технологій у вузькоспеціалізованих овочевих сівозмінах. З цієї причини деградують ґрунти, погіршується фітосанітарний стан агроценозу, забруднюється довкілля. Як наслідок – збільшуються енерговитрати, зокрема, на обробіток ґрунту, застосування синтетичних добрив, регуляторів росту, засобів захисту рослин, погіршується якість продукції, іноді зменшується урожайність. Для розробки зазначеної системи базовими є дослідження з алелопатії. На невеликих (присадибних) земельних ділянках, де більшість технологічних операцій з вирощування овочевих рослин здійснюється вручну, рослинні угруповання легко створюються і ефективно функціонують. У промислових масштабах для запровадження полікультурних угруповань і застосування технічних засобів необхідні інші підходи, наприклад, смуговий спосіб вирощування культур, що дозволяє механізувати всі технологічні операції.

Розроблено технологічно-економічні аспекти функціонування альтернативної (органічної) системи, основаної за принципом інтеркропінгу (полікультури) за формування рівновеликих смуг, по чергово зайнятих овочевими та супутніми (зерновими і бобовими) культурами, застосування органічних та біологічних добрив і засобів захисту рослин. За альтернативної системи одержано сталу середню урожайність томату в 34–36 т/га (за інтенсивної контрольної 38), цибулі ріпчастої 39–43, (за інтенсивної 45 т/га). За підвищення ціни на органічну продукцію на 50 % рентабельність виробництва томату за полікультури з сумішками злаково-бобових компонентів порівняно із загальноприйнятою інтенсивною технологією зростає з 84 % до 92–93 і до 108 % з тритикале ярим. Рентабельність виробництва цибулі ріпчастої з касетної розсади зростає з контрольних 20 до 38–43 %.

